

● Sfirșitul fiecărui an este un bun prilej pentru trecerea în revistă a recoltelor literare. Presa literară și-a constituit de-a lungul vremii bunul obicei de a tipări la sfârșitul fiecărui an, bilanțuri care să consemneze și să evalueze cărțile fiecărui an. Critica literară a fost chemată prin tradiție în fiecare an să facă oficiul de răspundere de a referi asupra cărților tipărite pe cele 12 luni ale fiecărui an. Acest bun obicei, folosit azi de căsușii lacunele perspectivei critice de peste an, de a întări liniile unor concluzii mai vechi, de a trasa câteva linii sintetice asupra fenomenului literar. Ierarhia de valori are și ea de câștigat din aceste treceri în revistă, dacă ele se fac cu toată răspunderea morală, intelectuală, estetică pe care actul critic o presupune. Asemenea discuții sînt necesare în climatul de idei al literaturii noastre cu atât mai mult cu cît necesitatea unei juste ierarhizări valorice, formulate cu un efort de obiectivare permanent se face simțită în peisajul literar. Sub titlatura Cărțile anului, ca și într-o discuție de bilanț mai largă, revista noastră își propune să semnalizeze cărți și aspecte literare semnificative ale anului literar 1981.

UNIVERSURI PARALELE

esența prozei tinere românești pare a fi, sub raport stilistic, maturitatea; prozatorul tinăr nu mai debutează cu timiditate și cu pasul estetic sovăitor, el vine în literatură format, cu deplina experiență literară minimă deja consumată. Nu întâmplător, debutul unei tineri este memorabil, nu o dată al doilea volum începe să consolideze o voce hotărât originală. Opera, privită dintr-un ipotezic literar, înglobează, fără discuție, și înfățișează lucruri care nu mai sînt o palpare incidentală a lumii, ci rezultatul unui examen întreprins etic și estetic, cu soliditatea cugetării mature. Originea unui astfel de fenomen stă în evoluția literaturii, privită în întregime ei, intrucît maturizarea prozei tinere este consecința unor procese estetice produse sau înfățișate prin mijlocul matura. Este neîndoios că azi prozatorul scrie, la nivel mediu, mai bine și mai curător: din acest punct înaintat, prozatorul pornește cu o experiență câștigată global, la nivelul întregii literaturii, cu mult mai temeinică. Nu e vorba, ceea ce se petrece în proza tinere, de un mecanic în aceeași tinere (procesul este revolut), ba, mai mult, ceea ce produce tinerii pare a leși cîteodată din canonul stilistic. Ceva din urmările încă imprevizibile ale simptomatologiei prozei contemporane pare a zăcni în aceste nuvele, short-stories, romane publicate de autori tineri. Cele mai de seamă aparțin tinerilor, în 1981, sînt, fără discuție, „Efectul de ecou controlat” de Mircea Nedelciu, „Povestiri terminate înainte de a începe” de Sorin Preda, „Moviola albă” de Titus Suci, „Defonia” de Apostol Gurău și „Tache de catifeală” de Ștefan Agopian. Sînt, cu o singură excepție (Sorin Preda), autori aflați la a doua carte, nu însă și începători, fiindcă în cel puțin două cazuri originalitatea lor este izbitoare. Unitari sub raport axiologic, aceștia, ca și alții (de o înzestrare deocamdată mai incertă), nu se repetă stilistic, ba, mai mult, ei aduc cel puțin în unele momente, în scrierile în finit, practică ireconciliabilă. Este, mai întâi, o proză fotografică și hiperrealistă, cu înclinație experimentală (Mircea Nedelciu) ori condusă, în latura absurdului (Sorin Preda). În al doilea rînd, una de formulă ambiguă, magică și ritualică, detectabilă în unele momente, în scrierile care nu au un șir de arhale, reverberat pe canalul tradiției (Titus Suci și Apostol Gurău). În fine, prin Ștefan Agopian, Dumitru M. Ion („Babilonul”) și Tudor Dumitru Savu („Marginea imperiului”) proza tinărie a cîștigat dimensiunea epice, livrîndu-se în unele momente, în scrierile acestea, (roman istoric, cosmopolit ori parabolic). Oricît de greu de alăturat stilistic, proza Hinerilor este, sub aspect estetic, urmarea unui dat reducibil: o înzestrare literară în afară de comun.

Așa cum se prezintă acum, proza lui Mircea Nedelciu („Efectul de ecou controlat”) este un produs baroc, modern prin aceea că investighează rîndul într-un chip direct, cu microfonul și cu aparatul de filmat, așezînd într-o optică relativă fundamentul convenției literare care este ficțiunea. El și-a creat, de aceea, o psihologie adecvată, izolînd din real un complot uman, labil, anxios și neclarificat, de predicție tinăr, „furiș”, ori inclinat spre mitologicul „informațional”. Nimic nu iese din serie în examenul acestei umanități, care exaltă pe omul mediu „fără însușiri”, a cărui biografie mecanică nu este solută decît prin remarcabilele aparținînd, în vedea caracterologic prin amănunțit și ne-a dat un catalog plin de culcare al psihologiei maniacale, cu originea în tulburarea sexuală enigmatică sau în solitudinea patetică, de burlac înrînt. Umanitatea lui este aceea medie, locuind „la vîlce”, omul pus de el sub lupă și un aseriu, un sovăitnic, un timid sau complexat de o insondabilă frică latentă. De altfel, prozatorul a dedus cu inteligență de aci tot ceea ce modifică reprezentările logice: o sinucigaș, într-o cameră de hotel, un hipersensibil ruinat de o ceartă banală, o melancolică conștientă a violenței, efecte din categoria straniuului, provenind de la inși cu mîntea febricitantă din pricina solitudinii. „Fiul din Rhodos” e, de pildă, fișa unor vieți pierăstite de unde ar putea ieși un roman cu pitoresc caracterologic excepțional. „Ebosă” e o sarcasm în proză, onomastică și pretutindeni teribilă. Prozatorul multiplică observațiile rînduțioase (el e un pesimist moralist, de felul ma-

rilor sovăitnic) pînă la absurd și straniu. În plus, stilul: de introducere abrupte (învătate de la prozatorii ruși), propoziția paradoxală, cugetările scurte și un vocabular liber de prejudecăți, ușor șocant, face din Sorin Preda un remarcabil observator de caracter „accentuat”, un talent de ironist în fond patetic și torturat.

Bun psiholog este și Titus Suci („Moviola albă”), cu observația că aci psihologia nu este a individului singuratic ci a unei colectivități izolate, de marșeni insolubili spiritualmente la inovație, reacționînd ritualic și, în fond, magic înaintea unui fenomen creator de natură violentă. Prozatorul este ardelean și a pornit din tradiția acelei proze de reacții așa-zis primare, în realitate moștenite și brutale fiindcă sînt îndelung reprimite. Înșă modelul pare a fi, pînă la un punct, Marin Preda, adoptat însă așa cum trebuie la temperamentul ardelenesc: rigiditate, psihologie abstruză fără expresivitate gălăgioasă, taciturnitate, în realitate emanată unui strat anistoric de rit obțesc cu legile lui crude și mecanice. Nimic pitoresc și imprevizibil ca și Titus Suci nu are rotunditate epică: el se fixează asupra unui grup redus de indivizi (prozatorul e un androcentrist), aduși într-o circumstanță extremă: expropriere, viol, tentativă de crimă, bățocură ignoranță, interpretate în chip de sacralități și a căror rezolvare presupune un act justitiar. De aci, ceea ce acumulare surdă de fapte vorbe în doi per, interjecții, toate amenințate, creînd o, cîteodată, irespirabilă tensiune, sfîrșită cu o soluție de factură etică. Nu în „eticism” stă însemnătatea prozei lui Titus Suci, ci în acest talent de a crea o psihologie ritualică, vindicativă, de „scilicet”, dacă porcarii lui Slavici sînt cow-boys literari române, țapînarii lui Titus Suci sînt „scilicet” ei.

Nu altfel examinează lumea rurală Apostol Gurău („Defonia”), interpretul unei umanități oarecum contemporane unde ecurile arhaicului nu s-au stins încă. Acum, geografii nu mai este alpestră ci campestră, nu aflăm la ses, într-un domeniu unde invazia civilizației moderne, cu toate turburările ei sociale, se izbește de un strat inanalizabil de fabulos folcloric, vehiculat de bătrîni și femei, în așa chip încît factorul nou, imprevizibil, sfîrșește prin a fi absorbit de universul vechi, marcat. O notă de zvrocolire tragică, provenită din combinația a două realități ireducibile, da originalitate prozei lui Apostol Gurău, prozator care așezînd în Titus Suci și altora a văzut în folclorul autohton materia irepetabilă a unei proze de absolută nouitate. Dacă Mircea Nedelciu, Sorin Preda, Titus Suci și Apostol Gurău sînt „hiperrealiști” și „ritualiști”, Ștefan Agopian este „utopicul” talentat al prozei românești tinere. El a venit în romanul de azi cu înțușia unei lumi așteptabil istorice, (sintem în Oltena românească de la începutul lui ottocento, amintită de turci), însă a interpretat datele documentare în chipul unei fantezii de formulă intelectuală, privitoare la raportul spiritual cu universul amorf. Prozatorul e un maniac al descrierilor de interioare, cu mobile, covoare și tapicerii, și un alegorist al domesticității rezolutive, deducînd de aci condiția unui fictiv Creator, aflat pe deasupra vremilor, a cărui pătrundere în epocă se produce în condițiile unei relativității care este a însuși spiritului cunoaștor.

Fin stilist și admirabil inventor de psihologii istoricizabile însă verosimile, Ștefan Agopian e un autor din categoria utopicilor literari, de felul lui Ștefan Bănulescu sau Ernest Juncker. Ca și el s-au exprimat recent Dumitru M. Ion (poet de primă mînă și prozator fantast), Tudor Dumitru Savu (într-un de proza sud-americană), Cristian Velescu („Căliătorii neobișnuiți”), autori de felurite înzestrări, reducibile la nota fantastică și cîteodată, livresc, în a cărui compoziție intră multă cultură și un spirit estetic elastic, deschis inventivității factorialității și istorice.

„Hiperrealistul”, „ritualic”, „utopicul” prozator tinăr da viață unui moment estetic și, adăugînd unui talent de observator direct ori abisal, unei înzestrări în a vedea lumea pe mari trepte de cronologie, spreose numărul operelor literare memorabile de azi cu un procent încă de acum definit. Nu este exagerat a vedea în aceste simptome prozei noastre de mine, și în astfel de autori, compleți cu alții încă necunoscuți, pe aceia care multiplică, în regimul clipei de azi, un simț epic care e congener literaturii române.

Artur Silvestri

CINCI ARGUMENTE ÎN FAVOAREA VALORII

Un volum de critică absolut remarcabil și paradoxal (paradoxal în ce?) insuficient comentat este acest **Universuri imaginare** (Editura Cartea Românească, 1981) cartea de debut a lui Paul Dugneanu. Debutul în volum al criticului se produce după cam 10 ani de folietonistică în revistele literare, predominantă fiind cea publicată în paginile **Luceafărului**. Ani de ucenicie, care au dovedit (celor dispusi să vadă) competența, bun gust, finețe analitică, spirit asociativ, virtute polemică și, nu în ultimul rînd, eleganță stilistică. Calități suficiente pentru a-l recomanda drept unul dintre cele mai bune „produse” ale echipei de critici tineri, lansată și susținută de revista **Luceafărul**. Dar, totodată, motive puternice de a deveni pentru spiritele conservatoare, incomod și, prin urmare, neînțelesibil. Iată una dintre cauzele insuficienței receptivității a cărții sale de debut. Paul Dugneanu nu este „inovator” și de un alt nivel. El nu și-a adunat în volum recenzii, note culturale, reflecții

liloutane, ci ne oferă ample esuri și pertinente concluzii critice. Drept pentru care, trecerea sa comentariul minimalizator al autorilor de asemenea „contribuții”. În fine, o ultimă „greșală”, Paul Dugneanu nu scrie despre cultura sau cultura redactor, scriitor doar, în timpul liber, dar dispune să-i asigure rubrică permanentă în revistele care au onor funcționază, și despre opera unor Argezei, Bacovia, Blaga, Gălănescu, Emil Botta, Philipide, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Și, „frescă”, din nou tăcere. Ceea ce nu-l împiedică, totuși, pe adevărații iubitori de literatură să comenteze cartea cum se cuvine și să salute, astfel, un debut valoros.

În ce constă valoarea **Universurilor imaginare**? Vom încerca, în cele ce urmează, să răspundem acestei întrebări.

1. Analizînd opera, Paul Dugneanu se așează, decîs, în interiorul acesteia, se scrijina adică pe text, refuzîndu-și, în afara argumentelor oferite de acesta, orice impresie și reprimîndu-și orice

prejudecăți. Ceea ce primează este criteriul estetic, față de care criticul nu-și permite nici un rabat.

2. **Universuri imaginare** este o întreprindere temerară. Abordînd opere îndelung cercetate de antecesorii sau de contemporani prestigioși, criticul își asumă riscul de a forța uși deschise sau de a adăuga banalități. Nu se întîmplă, însă, nici una, nici alta. Criticul nu refuză bibliografia dar, în cunoștință de cauză, nuantează judecările existente, corectează alte, descoperă unghuri inedite de cercetare. Citeva exemple la îndemînă. În esul Al. Philippide — lirica măstilor, criticul trece în revistă principalele opinii emise, în timp, asupra operelor titlului **Monologul în Babilon**. Și, le respinge, pe cele mai multe, ca exterioare universului poetic analizat. Ne propune, apoi, o viziune personală (tematistă, din punct de vedere metodologic) construită pe descoperirea în profunzimea operelor a unor succese și corespondențe structurale triadice, în jurul cărora gravitează figuri și motive, analizate minuțios la nivelul semnificativității și al semnificativității. Afirmată existența unui univers poetic omogen și coerent este înlocuită de demonstrația faptului. Sau altfel spus, interpretăm în la locul argumentului. Originalitatea interpretării nu stă în numirea și circumscriserea unei teme sau unei operații (fie spus, în paranteză, nici ea la îndemînă oricui), care poate, de bună seamă, să fie indexată și la alți poeți, ci în analiza modulului specific de funcționare al „mecanismului” poetic. A nu se zăcea această diferență, înseamnă a nu pricepe nimic. Și, atunci, la ce bun să mai scrii despre? Bănuiesc că există totuși o rațiune dar imi declar incompetența în chestiuni de paralițeratură.

3. Valoarea demersului din **Universuri imaginare** stă și în capacitatea autorului de a adevca metoda la obiectul studiului. Sau, pentru a păstra cronologia reală a faptelor, în cunoașterea deplină a metodologiilor critice moderne (tematistă, structuralistă, stilistică, arhetipală) și, apoi, în adevărarea lor la obiect. E de la sine înțeles că o metodă nu poate fi absolutizată în defavoarea altuia și că, principial, ea poate fi contestată.

Valentin F. Mihăescu

ÎNTRU DATORIE ȘI HAR

Un proces cu public care nu se poate pune pentru că acuza decedează (domoție cerebrală) după cuvîntul de osmorțire al președintelui tribunalului. Gîndul nu duce spre o acenă bine cunoscută din „Cel mai iubit dintre pămîntii” de Marin Preda (sinuciderea studentei bănătene în urma monstruoasă ședințe de la universitate). Totuși, nimic — sau aproape nimic — din revolta de acolo. Inculpată din romanul „meșter” de Ștefan Agopian (1981), studentă și ea (în arheologie) acceptă formalismul procesului cu public, are chiar conștiința spectacolului pe care-l creează, ironia necesară care o detașează și o apropie de sală și, luînd lucrurile în serios, își analizează cu stranie luciditate — nu vîna mediocră — povestea de iubire tragică, în dialog interior al eroinei pînă la încercerea procesului. Este a-cuțit de pruncidare, dar accident pe care și-l a-provocat este pentru ea un accident, o aparență, și-și concentrează atenția din toate părțile către cauza imenată a lui. Este astfel, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bunătatea omească fără margini” a unei eroine care în aparență, „după probe”, are o atitudine antiumană și antisocială refuzînd să participe la perpetuarea speciei. Un proces adînc, în vîntă o poveste de iubire tragică, unică prin unilateralitatea ei, ce dezvăluie caracterul profund uman, „bun

Ioana dinulescu

Măiastra în noapte

Privește pasărea, n-o atinge.
Trupul ei fulgeră —
ochi dumnezeiesc — în noapte.
Palmele tale au zămislit-o,
oasele îi înțeles în eternitate.
Iți întorci gândul spre piatră;
sub daltă cîntă ca o femeie
hăituită de dragoste,
fărmîlită de singurătate;
în timp ce gândul tău se naște și moare,
cu fiecare naștere,
cu fiecare moarte.

Ctitorie

O clipă, un an
sau numai o amiază de vară,
stăpîn și cuvîntul pe ierburii și flori,
pe frunză își scrie stema hoinară.
Înaltă septembrie steag de mîrșime,
ochiul înțelegeste în cîntările coapte;
se alege ramul de fruct,
ziua de noapte.
Poartă deschide livada spre zădă —
orașul respiră la cel capăt al lumii —
pe nevăzute schele, în măr, cuvîntul
dăinuie ctitorie.
Asmute roșu către noi, dinspre cuvinte,
dinspre mere,
puhoi de apă vie.

Corăbii de hirtie plutind

Libertate
între copăștele unui caiet scrisor.
Liniște înaintea turburării noitree.
Gîndul spînzură-n veghe,
creierul înfălește presimțind
diluviul unui nou poem.
Și trupul tău tînor, aruncat peste bord —
balast inutil —
și gesturile, cîte și-au mai rămas,
de dragoste: mici corăbii de hirtie
plutind pe rîul însingurării.
În afară nimic, în simbură totul:
ochiul pîndește între coperi
să se nască
monstrul a toate devorator: poezie.

Femei, la capătul podului

Lin vălurind peste priveștea orei —
libertăți în corola sufletului,
ierburi de mare frăgezînd sub atingerea
tălpilor...

La o răspintie: pleoapele tale —
sombroase peceji de ivorii
și destrămarea umbrei,
chaltura ei peste lucruri...
Fragile curburii între gesturi.
Pirogi înădăncate pe o plajă dezertă;
femei, la capătul podului:
eșafod siluțelor zvete întreaga
orizontului...

Pregătiri de iarnă

Cu apariția Zîfei — mica broscuță adusă
de Maciste acasă, Gherman se văzu
în situația de-a nu mai putea face față
nevoilor diverse ale „amietiei”, cu atât
mai mult cu cât (după ce aruncase noua „chi-
tădă” de cîteva ori pe fereastră) admise pînă
la urmă, de dragul motanului că e posibil me-
nașul comun și straniu a trei fînte atît de dife-
rite. Maciste o obișnuise pe Zia numai cu lapte,
obligîndu-l astfel pe Gherman să treacă în fie-
care dimineață înădăncate de ora șase pe la
lapărie pentru a putea fi sigur că și păsărea
marfa. Înainte vreme atît baia cit și bucatăria
fuseseră pur și simplu invadate de gîndaci și
insecte, dar odată cu apariția Zîfei, măruntete
gîngăniș dispăruseră cu totul. Broasca cu propor-
ții păzind cu ochii, apăsînd aproape cit un ba-
lon, spre bucuria lui Maciste care avea acum, în-
tr-adevăr, cu ce să se joace. Observîndu-i cu
plăcere dimensiunile, Ion și Vasile vedeau în
obezitatea Zîfei un semn sigur al bunăstării lui
Gherman care suportă cu stoicism orice ironie.
Dar Gherman era cit se poate de îngrijorat,
fîndcă ratase a doua posibilitate de a-și deschide
un alt atelier fotografic în centru. La ultima în-
tîlnire a celor trei prieteni, după ce zîvornăc
o damigeană de vin, Gherman plecă împreună
cu Vasile și Ion la cel din urmă adresă, uitînd
Zîfei. Geamul rămase întredeschis ca de obicei.
Nici a doua zi, nici în a treia, nici în a patra
stăpînul nu se arătă pe-acasă, și Maciste nu știa
cu ce să-și mai hrănească partenera de joacă.
A cincizeci și în zori, un paznic de noapte observa
un motan urîș cîrînd în brațe două sticle de
lapte și, cu toate că alerga după el, ba, disperat
că nu-l poate ajunge scoase chiar pistolul să
tragă, după o căzătură serioasă, renunțînd să-l
urmărească.

În tensiunea pregătirilor pentru sărbătorile de
iarnă, Maciste (cărui nu-i scăpa un eveniment
din cartier) observă că la vîlă din apropiere
lumina se stîngea mult mai devreme și un tînor
se cățăra pe zid și intra cam la aceeași oră în
camera tinerii fete pe care o văzuse cîteva seri
la rîu jucîndu-se pînă tîrziu cu balonul apăsînt
de tovar. În urma tînarului, Maciste intra și el
cu îndrăzneală în cameră, iar de acolo, deschi-
zînd ușă după ușă, ajungea în bucatărie, des-
chidea camera dolișora de jambone afumate,
caltabosi, singurele și cîrmat și cu un curaj ne-
maiomenit căra în fiecare seară din toate
acestea pînă cînd reuși să transfere aproape tot
stocul de bunătați la Gherman acasă. Cam în
cincea seară de cînd lipsea prietenul și stăpînul
său, Maciste care cerceta camera pentru a mai
vedea ce nouități au mai sosit, fu surprins de
înădăncate și de lubrit și cu un salam de Si-
biu în brațe. Tînarul, pentru a-și arăta atașă-
mentul față de casa iubitei sale, luă succeltoarea
de aluat în mînă și un polonic în alta și încercă
să se apropie de Maciste, dar fata, observînd că
caraghios arăta lubritul și dezbrăcat și numai cu
acele unelte în mînă, izbucni într-un ris atît de
nereprimat, încît prietenul și rămase ca parali-
zat în loc. Risul se revară apoi prin întreaga
vîlă pentru că fata alerga să-și ia un capot și
revenind aduse și un halat bărdătesc pentru ti-
narul care, față în față cu motanul, desu și era
un fricos, tremura pur și simplu cu atît mai mult
cît cit fata nu se mai putea opri din ris. În tot
acest timp, marele motan rămase în poziția în
care fusese surprins. În clipa cînd tînarul blond
și deschise fereastră, în loc să-și steargă urgen-
ți fericiți. Maciste, spre stupoarea tînarului,
ajunse dintr-un salt în brațele fetei încă rîzînd

Gheorghe Pituț

Continuare în pag. a 8-a

Bazil Vacamar, fiul lui Ion Vacămare
din comuna Pajiste, satul Odaia, ab-
solvent al conservatorului de muzică
și prin merit personal angajat al
operei din N., cîntă la contrabas, dar are în-
ideile și, în general aplombul unui violonist.
Intrucît, în cele ce urmează, e vorba de un
contrabasist, trebuie să lămurim din vreme
chestiune: povestirea aceasta nu-l privește pe
contrabasist. Obiectul ei, dacă se poate spune
asa, e viața lui Bazil Vacamar și, pînă într-un
punct, a orchestrei în care cîntă.

Un contrabas este un instrument cu coarde
și arcus. În familia instrumentelor cu coarde
și arcus, este cel mai mare și are rediștură cel mai
grav. Ca principiu, însă, între o vioară și un
contrabas nu există nici o deosebire. Dat fiind
principiul, Bazil Vacamar poate să viseze, să su-
fere și să speră la fel cum visează, suferă și speră
un violonist. Și să emită, totuși, din locul pe
care-l ocupă în fosa operei din N. undeva, în
stînga, numai sunete grave.

La patruzeci de ani, Bazil Vacamar e un
bărbat uscat, posac și plin de pedanterii. Nu
ingăduie să i se schimbe scaunul, are în fiecare
buzunar cite o buchetă parfumată, tine un jurnal
presărat cu unele cugetări despre obtuzitatea
publicului din provincie, înainte de a se culca
se uită la barometru, din septembrie și pînă în
aprilie înghite preventiv cite o aspirină zilnic,
își dă mereu demisia la jumătatea stagiunii, stînd
îndăcînat că nu-i va fi niciodată aprobată, o cară pe
nevastă-sa la toate spectacolele, își face sinur
cafcau chiar și cînd merge în vizită, iar cînd
semenază vreo hirtie, o face foarte citit și cu
acest aigiu pe-al doilea a din nume, lucru ce
nu deranjează pe nimeni deoarce artistii au toți
cite o suceală.

Contrabasistul, se înțelege, e bine să fie înalt.
Bazil Vacamar e atît de înalt înălțînd cum
il răsare creștetul din fosta, publicul din primele
rînduri e neliniștit și trăeste un timp sentiment
cu totul dezagreabil, că orchestra e de cale
s-o steargă și că spectacolul o să fie amînat.
Cîrînd, trompetii încep să bătute acordurile
eroice ale cîte ste cîrînd opere italiene, dirijorul
se remarcă aruncîndu-și mîinile în toate direc-
țiile, solistii apar cuvințios la rampă să-și cînte
ariile sau duetele, dar publicul e nervos și
neatenț fiindcă bila lucioasă și lunguțată a con-
trabasistului sare și dispare și trezește în sub-
conștient amintirea experiențelor acelea moribide
cu capete tăiate ale fachirilor și iluzionistilor.

În antracite, cu chipul negricios și frisonat al
contrabasistului înaintea ochilor, bărbatul coman-
dă cu demnitate succesi rezi iar femeie, avînd
tîmbrul grav al partidei de contrabas în urechi,
se lipsește încet de umărul soțului.
„... La donna e mobile...” răcește cu un zim-
bet perfid tenorul turpe, fără să bănuiască efec-
tul pe care îl are asupra sălii expresia concentra-
ți și mustătoare a lui Bazil Vacamar.
În finaluri, cînd solistii și orchestra se întrec
care să cînte mai tare și din fosă năvălesc către
sală tot felul de sunete. Bazil Vacamar pare
ostenit și, oricum, detasat de problemă. Eu, par-
teabă ar spune contrabasistul, mi-am terminat
traba, iar ce urmează e fără importanță.

Intr-o zi, spre sfîrșitul turnueului pe care-l în-
treprinde în Italia, opera ajunge în orașul N. și e
gata de spectacol. Melomanii locali, foarte
exigenți, aplaudă tot timpul. „... La donna e
mobile...”, strîgă, pătruns de faptul că femeia e
intr-adevăr, superficială și nestatornică, tenorul.
Pe fata dirijorului se cîntește o stare deosebit de
elevată, instrumentistii sint multumiti, ca niște
oameni cu toate cîntările încheiate, și fac în
gînd, pentru a nu știu cite oară, împărțeau ca-
dourilor pentru cei de-acasă.

Nu mai Bazil Vacamar e îngîndurat.
Cu ce se îndelîncește oare bărbatul acela,
al cărui cap ascuțit și lucios răsare mereu în
stînga fosă? Se întreabă oamenii din primele
rînduri.

De ce-o fi el atît de trist, cînd muzica e atît
de voioasă?
Și, în definitiv, cu ce-ar putea fi atînat, să nu
mai arate atît de sumbru? Cine nu se simte

mircea tinescu

Cel uitat

cel uitat de veghe în turn
cît veac care an
nimic de văzut
nimic de vestit
curge din clopot fîinț de coră
lemnele mușuroaie
iiosa ca ridicat naltă ceață
cremenea scrișie mărunt sub mergere
nu s-a schimbat de cînd anul
capacul ochiului țepăan
reflex ruginit
ce lăuntru se deschid
iată cea de nevestit
mereu alta coboară
desăvîrșindu-și transparența

cînd e toacă strigi pe nume
nu răspund cum achii privesc singuri
pierdut pentru toate locul plecării
ce e întoarcerea
alta mereu alta se desăvîșoară
închidînd sfera
cel uitat de veghe în turn

Diversiune

și bine nu va mai fi
nici măcar în artificiu
acestea; amîntește
fiecăre seară
incuie armele și armura
aruncă cheie-n zăua următoare
numai să ferești de rădăcine
cu acele alcături
vii și păcătoase
cuvîntele
câci pe drept vei fi lapidat
de buni pîzitori ai legii
pentru îndolgia și incurabila
și preacunoscută voastră desfrinare
tu o croi nerușinat
în cuvinte despuiate la trup
amîrosind a subversivă curățenie

Apărarea turnului

vine paganul spre tine spre turn
îmbrăcat urîș
cu solzi de oțel sunători
vine paganul
și stau pustiu
cit de lin te cuprinde senila
cu un melc mai încet
cit de lin
nesfîrșit e fiorul galactic
cit de lin calcă genita
nemăsurată plăcere

Apărarea turnului

și tu rămîi în urmă subțire
și tu rămîi subțire nepăsător
hirtie împărătească împurpurată
cu filigran
forme ale adîncului țiu
împriimate de raze misterioase
tu stai subțire pustiu
copii nebuni ascut iarbă

A APĂRUT:

cel uitat de veghe în turn
cît veac care an
nimic de văzut
nimic de vestit
curge din clopot fîinț de coră
lemnele mușuroaie
iiosa ca ridicat naltă ceață
cremenea scrișie mărunt sub mergere
nu s-a schimbat de cînd anul
capacul ochiului țepăan
reflex ruginit
ce lăuntru se deschid
iată cea de nevestit
mereu alta coboară
desăvîrșindu-și transparența

tudor octavian

SOLO LA CONTRABAS

Uleul de Benone Șuvăilă

astăzi singur? Orice om are momente cînd îl
vin să se spînzure, firește, dar trebuie să ai o
fire cu totul aparte ca să îți se întîmpe asta
tocmal cînd corul. Intr-o formă excepțională,
izbuteste cu vestita „O, che gamba mai den-
sate...” un pianissimo de-a dreptul perfect.
După banchetul, care se prelungește pînă în
zori și la care, cu excepția contrabasistului, toată
lumea, gazde și oaspeți, se îmbată, citeva clipe
înainte de urcarea în autobuz, Bazil Vacamar
se apropie de directorul trupei locale și, cu un
glas pe cit de pătruns, pe atît de grăbit, își
oferă serviciile. „Mă, si...” aprobă, cu mîntea
încă turburată, acesta și îl întreabă dacă e o
afacere personală sau trebuie discutat cu im-
presarul român. „Personal!” precizează Bazil
Vacamar.
„A...”, face nesigur directorul, vizibil însă im-
presionat de vorbele precipitate ale contrabas-
tistului și achită conștiincios de treabă. Scoate,
în fiecare seară, sunete prelunzi și grave, în
vreme ce, cu privirea atîntită la fruntea lui
bombată și strălucitoare, statonnicul operei din
N. își fac fel de fel de gînduri. Mina abstrasă,
înnegurată a lui Basilio Vacamar îl cam îndușu-
nește astfel că, la încheierea lunii, cînd fosă e
iarăși sub stăpînire dirijorului, toată lumea —
directorul, orchestra și abonatii — se sînte
usurată.

Desi prudenta directorului îl mîhnește, con-
trabasistul se achită conștiincios de treabă. Scoate,
în fiecare seară, sunete prelunzi și grave, în
vreme ce, cu privirea atîntită la fruntea lui
bombată și strălucitoare, statonnicul operei din
N. își fac fel de fel de gînduri. Mina abstrasă,
înnegurată a lui Basilio Vacamar îl cam îndușu-
nește astfel că, la încheierea lunii, cînd fosă e
iarăși sub stăpînire dirijorului, toată lumea —
directorul, orchestra și abonatii — se sînte
usurată.

Iar contrabasistul e tocmai în Franța, în
orașul N. unde, grătie talentului, estiza lesne
concursul pentru ocuparea unui post în partea
din stînga a fosă, firește, la instrumentele cu
coarde și arcus de mari dimensiuni. Vedeta tru-
pei, tenorul, cîntă surizător și congestionat aria
„... La donna e mobile...”, dirijorul, misterios și
titanic, cu orice om ce stă cu spatele la public,
se războieste cu instrumentistii, rafinații ascultă
muzica tînd ochii aproape închiși. În schimb,
melomanii mai puțin rafinați stau strimtorîți în
scăune și caută să scape de senzația că sint ori-
viși, că un anumit lucru are să se întîmpe
nespărat, dar care e lucrul acela, nimeni n-ar
și să spună.

În N., contrabasistul stă o stagiune. La sfîrșit
el, semnează pentru ultimii bani, cu accent
aigiu și cu presimțirea că în viața sa va avea loc
cîrînd un mare eveniment, o schimbare de na-
tură a da prezentîntilor lui un sens deosebit. Cu
contrabasul în spînzare, se-nredășă spre Olanda,
mai precis spre orașul N. În N. are loc, de bună-
seamă, un concurs pentru ocuparea unui post în
orchestra operei. Se prezintă un număr impres-
ionant de candidați, dar concursul e cîștigat de
un străin, pe nume Basil Vacamar.
Deschiderea stagiunii e un succes. Se cîntă

„Rigoletto” și în celebra arie „... La donna e
mobile...”, populară atît pentru cadenta divină a
melodiei cît și pentru adevărurile axiomatiche
privitoare la caracterul superficial al femeii, un
tenor italian, gușat și sînd să pleznească de
gras ce-l, ridică sala în picioare. Fonderatul pu-
blic olandez nu mai este dăcose ponderat și doar
citeva persoane din primele rînduri nu aplaudă.
E vorba de niște bărbați mai în vîrstă, aflați în
imediate apropiere a fosă, și anume în partea
ei stînga. Din fosă răsare un cap uscat, bine
fasonat, stîcînd unsoși sub bătaia reflectoarelor.
Un cap cu doi ochi umbrîți de melancolie. Dirij-
orul, un neam imperturbabil, se înclină unei
aprobator în direcția contrabasistului, acesta
frecă virtos arcusul de coardele groase ale in-
strumentului, arcuș vibrează puternic datorită
sunetelor grave ce se înalță din partea rîngă a
fosă, dar Basil Vacamar e din ce în ce mai
uruz. Și astfel, fără o explicație logică, rîndu-
rile din imediata vecinătate a orchestrei rămîn
nevîndute.

P e urmă, Bazil Vacamar trece oceanul
operei din N., o orașel agrar cu
numai trei mîi de locuitori, marl
amatori de muzică italiană. Urmează Columbia,
și opera din N., o nouă traversare a Atlanticu-
lului, pentru o stagiune în Elveția, în partea din
stînga a fosă, alături de contrabasistii operei din
N., în felul lui, o personalitate fiecare, apoi

Turcia și opera în aer liber din N., unde doar
chestra se mai supune tradiției, cîntînd în
fosă, într-o atmosferă încinsă, plină de mirosuri
neconșcose.
Bazil Vacamar emite, trei ore pe zi, sunete în
cel mai grav registru și ideea că, foarte curînd,
în viața lui are să se petreacă o schimbare im-
portantă se instalează, dînd se poate spune ast-
fel, cu dălcăvia unui fel fixe. Ea funcționează
și atunci cînd, aplecînd ureșit circumstanțele,
contrabasistul parasește o orchestră, nefînd toc-
mai sigur că are angajament la alta.
Intr-o zi, pe la sfîrșitul lui noiembrie, pe cînd
cîntă în Suedia, la opera din N., la orele două-
zeci și unsprezece minute, exact în clipa în care
un tenor danez de un metru și patruzeci și cinci
și o sută șaptezeci de kilogram, dar înzestrat cu
un glas unic, slobozeste prima notă din aria „... La
donna e mobile...”, unde se spune, ori mai bine
zis, se cîntă despre neputința funcțiară a femeilor
de a fi credincioase unui sinur bărbat, contra-
basistul Vasili Vakamir, contrarîndu-i profund
pe vecii abonatii ai operei, instalați în chip
tradițional în primele rînduri din stal și, de la
o vreme intriză de capul lucos și cu un început
de cheie al unui individ despre care nimeni nu
putea să spună cu ce ocazie se găsește acolo, se
ridică în picioare, își la contrabasul, plătete un
taxi pînă la gară și, cu primul tren de München,
cu legătură pentru București, se întoarce în țară.

În București nu rămîne prea mult.
În ziua următoare, cu avionul de dimineață,
zboară spre N. și primul drum nu îl duce, așa
cum ne-am așteptat, acasă, ci la opera locală.
Apombul de odinioară e parcă mai subtil, foștii
colegi îl privesc cu respect și, lucru explicabil,
cu trac, iar directorul — în clipa în care contra-
basistul intră pe ușă, lăsînd-o pe secretară cu
rura căcătă, și-și scoate încot ochelari fumuri
— se ridică brusc în picioare, ca un elev sur-
prins cu fîtușele sub caiet.

Discuția dintre directorul operei din N. și
Vasile Vacămare are loc în termenii unei am-
basade la care, în pofida unor divergențe de
pătreri în chestiunile esențiale, părțile manifestă
nădăcnă bunăvoință. Contrabasistul vorbește,
în treacă și fără să facă prea mult caz, de marile
orchestre în care s-a produs și de contractele
strălucite pe care le-a declinat iar directorul,
fără să-și poată lua privirea de pe fruntea lui
sticloasă îl invită, dacă e dispus și în viața lui
concursă, să cînte, în noina stagiune în orchestra
operei.

Și astfel, toamna, la primul spectacol cu „Ri-
goletto”, publicul din N. zărește ridicîndu-se din
fosă, în partea stînga, în dreptul și pentru eva-
cuarea orchestrei în caz de incendiu, capul atît
de familiar odinioară al contrabasistului, ceva
mai chel și mai lustruit, avînd în plus o expresie
îndrăgă, ce ori care se prezătește pentru un
fapt ieșit din comun.

Rațiunea sprijină pacea...

Urmare din pag. 1

de povara așteptată pe umerii popoarelor de cursa
înarmărilor, educat în spirit umanist, se vrea un
militant pentru pace și dezarmare, un educator
al maselor populare în spiritul păcii, afirmat
astăzi cu atîta tărie în întreaga lume.

Omul rațional, cunoscător al binefăcărilor
păcii, refuză gîndul că într-o bună zi, într-o
clipă nebușă și fatală, marile cuceriri științifice
și tehnice ale umanității, puse în slujba războiului,
ar putea aprinde întreaga planetă, făcînd din
civilizație și cultură un morman de pulbere
murdară, în care stăteau lui Phidias și ale lui
Michelangelo, mărșeta Piramidelor, frumusețea
Giocondă și a Victoriei de la Samotrace, marile
poduri de peste întinsele ape, canalele și catede-
ralele, lucrate în zeci și sute de ani, întreaga
arhitectură a lumii, literatura, pictura, muzica
ei, ca și toate valorile geniului uman să devină
o groazănică groapă cu cenușă. Prin artele și științele
Omul-Om trebuie să fie educat să spună NU
posibilității Apocalipsă, după care nu va mai ră-
mîne piatră pe piatră, nu vor mai fi nici învin-
gători și nici învinși, nici cuceriri și nici cuceriri,
nici toate eforturile și creațiile umanității
alegîndu-se „praf și pulberea” — cum zice
românul. Omul de la noi din România, construc-
tor pasnic al unei lumi mai bune și mai drepte,
al unei culturi și științe avansate, este educat
prin toate mijloacele să spună un NU catabo-
lismului atomic care amenință omenirea și
viața, ca în nici o altă clipă a istoriei. Au spus
acest NU al demnității umane și al rațiunii
tineri și bătrîni, bărbați și femei, români,
germani, maghiari și de alte naționalități, țărani,
muncitori și intelectuali care, în mîltînguri im-
presionante, la chemarea președintelui Republi-
cii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au manifestat
pe tot cuprînsul țării, cu hotărîre, pentru pace
și prietenie, pentru dezarmarea nucleară, pentru
progresul și prosperitatea omului și a omenirii.

Să observăm cu mîndrie că niciodată pe umerii
noștri, negrii nu s-a îngîndărit arca lui Noe
de afirmare a voinței și lucidității unui popor, cu
în aceste săptămîni de sfîrșit de toamnă și
început de iarnă, atît din punct de vedere meteo-
rologic cit și politic și istoric, săptămîni în care
întregul popor român a roștit din adîncul ființei
lui istorice un NU hotărît războiului, un NU
plin de îngrijorare înarmărilor nucleare, un NU
în care vibrează toată omenia românească și
cel străvîcînt „bună pace” al lui Mircea cel
Bătrîn din viziunea eminesciană, un NU umanist
violencei, forței orbe, în care forța dreptului
tînde să fie înlocuită de unele puteri cu dreptul
forței, un NU istoric bombat cu neutroni, rache-
telor cu raze de acțiune din Europa, un NU
uriaz înspăimîntătorului sfîrșit apocaliptic pe
care unele spirite belicoase îl pregătesc cu cinism
și sînge rece.

Educația pentru dezarmare și împotriva răz-
boiului trebuie să-și ajute pe oameni să nu uite
niciodată lecțiile umane ale istoriei războaielor
de o zi, de 5 zile, de 7, 30 sau 100 de ani, să
nu uite învățămintele războaielor de mil de ani

pe care omul îl duce cu propriile sale micli și
instincte.
Cu armele atomice de care dispune astăzi teh-
nica militară, nu mai e vorba de risc, ci de
destrugere totală. Iată de ce, noile și importan-
tele inițiative de pace ale președintelui Româ-
niei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, scrisorile
adresate lui Leonid Brejnev, Ronald Reagan și
altor șefi de state, semnate ale Tratatului de
la Helsinki, exprima vocea rațiunii, voința
neștrămutată a poporului român de a lupta pen-
tru dezarmare, împreună cu alte popoare de
a apăra dreptul fundamental al oamenilor: dreptul
la viață, la pace, la existență liberă și demnă.
Această vocație a păcii vine din adîncurile
istoriei noastre pustilă de atîtea ori de războaie
care ne-au cotropit țara, împotriva cărora s-a
pronunțat un Neagoe Busarab, un Mircea Costin
și Ion Neculce, un Constantin Brîncoveanu,
Anton Pann, cel ce spunea, pe la începutul ve-
acului al XIX-lea, „Iar bătrînel Europe îl dorim
mai multă pace / Mai puțin război a face”, un
Mihail Kogălniceanu și un Nicolae Bălcescu care
scria că „Românii n-au lubit războiul de cu-
prînduri” sau G. Calinescu care afirmă că „Din
convîngător că „atunci cînd tîna omenirii este
amenințată e de datorită tuturor oamenilor de
bine de pretutîndeni, oameni ai muncii, învățați
și artiști să-și adune glasurile și, ascultînd ini-
miile noroadelor, să împiedice caderea noastră
într-un război, pe scara urmează să-și adune
nefîntei, am adăuga noi din perspectiva acestui
moment al evoluției armelor de distrugere în
masă.
București, 4.12.1981

Sabia lui Damocles

Intr-o zi,
ei merge la dușmanul său
și-i atîmă peste cap o sabie,
legată cu un fir de ațel.
Și ca să fie sigur, i-o pune
la birou, în baie, în dormitor;
peste tot.
Apoi, îi veni rîndul prietenului său;
care la rîndul lui atîmase săbiile
peste creștelul mult mular oameni.
Și așa mergea mereu.
Cînd n-au mai fost săbiile,
au atîmat iatagane, cuțite, securi, orice.
Chiar și bombe.
Au atîmat, pînă cînd toți oamenii
aveau cite ceva atîmat peste cap;
inclusiv ei.
Și atunci, nestrîngînd se să facă,
se arătau unul pe altul cu degetul
și strigau
Damocles, Damocles.
Florian Măciu

Pledoaria noastră

Urmare din pag. 1

gice ale vieții, pe nenumeratele lor trasee, într-o
confluență europeană, și mai mult decît atît, în-
tr-o confluență planetară, se întîmpe desigur și
o viață, cîndă lumina răsărită din Carpați și
anume spiritul consecvent de pace și colaborare
prin care România își structurează întreaga sa
politică internațională, demersurile sale pentru
înființarea unei lumi a păcii și dreptății. Ca o
plăduire, ca un apel, ca o mare speranță și
ca mare încredere în viață, în puterea unită a
popoarelor care pot și trebuie să construiască o
lume după ființa și grandoarea însăși a păcii
și după normele ei. Este singura alternativă, via-
bilă, la autodistrugere, este singurul mod de asi-
gurare a progresului și de atestare la orizontul
concret al civilizației nu numai nume și viața
de om, ci umanitatea în întregul ei și lumea în
infinită identitatea sa.
E ca și cum de acum, chiar din clipa aceasta
noi toți am putea avea amintiri despre viitor.
Și nu pe traicatul unei demențiale curse sore
autodistrugere, spre o eternitate pustie și deci
fără de glorie, fără amintiri și deci fără iluzii, ca

într-o imensă sahară unde am beneficia de cea
mai inutilă și mai sterilă libertate, ci pe tra-
secie concrete, destul de complexe și mai ales
destul de complicate ale problematicii lumii ac-
tuale, în spiritul înțelegerii, al cooperării. Este
una din lecțiile pe care trebuie să învățăm din
cultura. Ființa păcii este aproape una și aceeași
cu ființa creației, ele prosperă de la natura spiri-
tului uman și de la întreaga istorie a umanității.
„Vine un nou an, spunea tot președintele
Nicolae Ceaușescu. Să facem este așteptăm, co-
piliilor popoarelor, cel mai de pret adăpuș; pacea,
asigurarea liniștii și vieții, a bucuriei de a trai
într-o lume mai dreaptă și mai bună, o lume a
dreptății, o lume fără arme și fără nici un fel de
războaie”. Ar fi tot ceea ce-i mai firesc și ar fi
tot ceea ce stă în puterea însăși a tuturor țării
și popoarelor. Ar fi un indiscutabil argument
care ar face din anul care vine un an de referin-
ță universală, un an care ar configura nu numai
reluarea cursului desfîndirii și înțelegerei
internaționale ci și începutul, poate, al unui nou
destin, al redescoperirii omului după natura și
după chipul propriii sale umanități.

marius stănilă

Preafericitule!

Și-acum dacă totuși la 31 de ani împlinși Viața îți arată pumnii ei noduroși

(Tie, trestie ginditoare cum te numise divinul Pascal - Tie, animal cu memorie care nu poți uita Nimic, Niciodată)

Preafericitule, te împacă cu gîndul că de 31 de ani îți plimbă singele tinăr și liber prin lume că-n nopțile fuste gîndul tău se întinde cu Eminescu și Rilke, cu Blaga și Goethe, Dali, Picasso și Matisse și Degas, Mozart, Enescu, Bach, Ciprian, cu „a cincea” - „a destinului” zisă, a celui ce surd - auzea numai zeei și astrele...

Putini prieteni și puține femei fiecare urmindu-și apoi calea lui luminoasă sau instalată cu spini,

Putine nopți de aducere aminte vinătoare de vînt vinul, sunind în pocale ca anul vechi iarba în Cimpia Română reinventind Paradisul arborilor rari și țepoși o tăcută așteptare

Și dacă totuși acum la 31 de ani împlinși, Viața îți arată pumnii ei noduroși

te gîndește, Preafericitule, la poemele încă nescrie neuitabile încă femei muzlea încă smulsă din Muzica Mare, la vinul ce-l coc în adîncuri de lume Vulcanii alături de rare metale: diamante și aur și plumb,

Preafericitule!

Un semn în cărți cîntătoare

Citit onestitate - singur să-ți spui: m-am născut și trăiesc într-un cult de răpitoare plecată la vinătoarea de seară și iată nu se mai întoarce și seara bate cuie amare în singele meu și tăcerea își plimbă cvadriga imperială prin creier și iată simt cum imi crește pe gură acel strigăt pe care-l cunosc

doar zburătoarele, marile păsări cînd foarte departe începe să cînte a durere singele în pradă...

Și citit durere să aii: tu însuși un semn vei rămîne în cărți cîntătoare, în mari biblioteci prăbușite la care doar timpul și colbul de-acuma lucrează.

adriana rodica barna

Dialog

Vorbește-te despre sentimentul descompunerii materiale a elementelor și recompunerea lor

Îți vorbesc cu voci gemene despre bobocul de floare-soarelui neștiind încă după cine să se-ntoarcă - cine este unde și mai

atunci tu imi spui că agenda pe anul în curs îți ai uitat-o în tramvaiul cu care veneai spre mine și eu îți spun că ai dreptul să desfilzi

ulei de măsline curge prin venele lui, și că poți să refuzi povestea unui biet cal; curcubeul pe hainele tale pătează orgoliul muntelui la orizont; un melos anume au răcii în trecerea lor inversă

prin lume, imi vorbești despre gramatica lacurilor de acumulare și despre aprinzătorul de stele așa cum adevărul propriu se tălmăcește în adevărul constant.

Țin în palma-căuș o firimitură datare să sature un stal întreg de porumb; și îți arăt dimineața cum tulbură imperiul fricii, în gara de nord coboară din accelera:ul 406. Vacarmul stăpînește casa

durenii pină la ușa ta de dincolo crește lumina într-un spațiu ascuns, prohibițiv.

Îți vorbesc despre arhiva cu dosarele cooperativei și jilțurile vechi putrezind abasite alături de scorbura cu albina sălbatică. Mă întrebă apoi dacă am călcat pe ghiața patinoarului

cu piciorul gol că va putea ride te reflectă așa cum ai vrea să fii și răspund

cu speranța clauului și cu spatele pe stînd cu genunchii pe sol, cu mina îți atînge degetele mici; pe spețează odihnește pelerina galbenă și nările tale îi simt culoarea udă.

In zona temperatur-continentală colorile trăiesc un anotimp doar, imi spui; apoi îți citești poemul și tu faci graficul asimptotelor, a punctelor de sprijin. Citim pe roluri un text romantic

și explic, scrisoarea de recomandare către paradisi. Poți să-ți arunci o privire asupra acestei

Incețoșate și clar-obscure lumi mi-ai răspunde după o îndelungă tăcere.

Adaos cerului liber

Legenda se cubărește în consola de plastic în mobila de hol, gonește printre gînduri vederea; pietre cresc în solar pină-n tavanul cu transparențe roze; în sipete se-adună lichide, în gări se primesc bun-veniții; și nu frica de primejdii te asmute

știu, că drăbul de sare pe spinarea casei, va viețui. Flori de aramă în țara de diamant califul incendiator, Omar, aduce.

Drumuri apucă ora ceaiului; mașini carmale, multe mașini, iar tu cu mersul de geranzii lași urme coapte în lipare de cerumen.

Din clinchetul de zele îndepărtate ca ei însuși departela, se descețosează camenidele albilor cavaleri. O extensie în gol culoarea curcubeului recompusă.

Poem 4

Amurg din boabele pe cimpuri tu imi aduci; și bine știi chiar cite raze-s adunate-n acest rit; asemeni obiceiuri în iubirea noastră. Dar au deschei cămașa ierbi și-o-mprumut. Pornesc tăcut cu gîndul de-a cuprinde ce-i lucru neștiut. Și nu mă-ntorc. Aud în marginea cărării un ochi plîngînd.

Mă-ntreb: cum va tot ce-acuma simt sint lacrimi mici și reperi de pămînt? Foarte demult de-un tunet de indoială m-am desprins și am ucis orice împrejur al jocului confuz. Mai bine așa.

Poem 5

Nesfîrșitele lanuri de zi și izvorul subțire de cîntec al pasărilor secerate vor fi de mă cuprinde indoiala că nu voi mai avea pe cine iubi și tresar?

Tu rîmii. Ție îți mai deschid împlinirea și resemnarea tăcerii din mine.

Zîmții de seceri se aud cum se ascut chiar de marginea verii și aerul din jur cunosbind deja obiceiul freamăță sigur răscălnind în vechile vetre un joc început nesfîrșit și fără pereche.

Cum să opresc acest dat al pămîntului cînd inima-mi cere suferind de durerea trecerii vremii?

Să fie așa cum demult tu mi-ai spus că despărțirea nu șade între viață și lucruri banuindu-mi neînțelegerea?

Să fie așa, să fie așa cum tu mi-ai spus înseamnă că secerăți sintem și noi odată cu lanurile, cu cîntecul pasărilor; și nimic dureros nu mai a.

O lume pentru ochii copiilor

Copiii nu sînt niște oameni mai mici. Sînt pur și simplu niște copii. Luați copiii drepti ceea ce sînt: izvoare, păsări, flori și stele. Ei nu vor putea deveni niciodată oameni adevărați dacă acum nu-l lăsam să fie copiii adevărați.

Făceți tot ce puteți să sporți libertatea copiilor, nu să le-o îngrădiți. Cea mai necesară libertate a copiilor este creația. Invățați-i pe copii să creeze! Pasărea e pasare prin zborul ei, floarea prin culoare și miros. Copilul e copil prin starea continuă de creație. Într-un copil lumea începe de la început. Nu vă temeți de ceea ce începe. Temeți-vă de ceea ce stîrșește!

La ce folosește creația unui copil? Dar la ce folosește un copil cînd se naște? E necesar să se nască în lume copii? Da! Atunci e la fel de necesar ca acești copii să creeze! Lăsați copiii să se joace. Creația este jocul suprem, expresia cea mai înaltă a vieții. Cine nu se joacă e mort. Nu cunoșc nimic mai viu decît un copil. Trebuie să slujim viața din toate puterile noastre. Lucrurile moarte ne înconjoară de pretutindeni. Viața are o singură șansă: creația! Copiii sînt cele mai teribile arme ale vieții. Dacă ați creat copii, lăsați-i și pe copii să creeze: compuneri, desene, cîntece, nesfîrșite invenții, imprevizibile jocuri. Copiii sînt inspirația omenirii, elita de inspirație a pămîntului și a întregii materii. Ei sînt primăvara lumii. O primăvară perpetuă. O vesnică înflorire. Vă înspăimîntă un măr înflorit sau vă bucură? Materia lumii n-a inventat o bucurie mai mare decît înflorirea unui copil!

Lăsați copiii să fie copii, nu-i maturizați înainte de vreme. Oamenii mari au omenia. Copiii au copilăria. Lăsați copilăria copiilor. E nevoie în lume de copilărie așa cum în omenire e nevoie de tot mai multă omenie! Fiiți copii cu copiii! Numai astfel ei vor fi oameni cu oamenii. Oamenii ca lumea într-o lume a oamenilor. Am sărbătorit Anul Internațional al Copilului. Fac propunerea ca milenul ce vine să fie Mileniul Internațional al Copilului. O lume care nu lucrează pentru copii e o lume moartă. Nu uitați: primii care vor ajunge în comunism vor fi copiii!

Prof. Ion Zubașcu
Îndrumătorul cenaclului „VESTITORI”. Casa pionierilor, Borsă Maramureș

Sărbătoarea copiilor

Sufletele noastre sînt niște colinzi care vor fi cîntate de urmași. Haidetel cu noi! Vă ducem în țara viselor. Aici e plin de mirese, de cîntecele pasărilor și ale copiilor. Aici ne vom desfășura sărbătoarea.

Se îmbracă toți copiii în arderea vîntului de vară, iau o oglindă în mînă și o îndreaptă spre soare. Pe urmă o îndreaptă spre pămînt și stelele încep să iasă din oglindă. Intră în pămînt, pătrund în inima lui și încep să cînte colinzele noastre altor planete.

Veniți cu noi în țara sărbătorilor noastre!

CORINA DANCI
clasa a V-a

Orinda

Pe la miezul nopții m-am dus într-o cămașă albă, cu părul despletit, la cea mai apropiată moară de noi și am furat fînă din coșul morii. M-am întors acasă și mi-am luat un uciol. Cu apa de la un izvor și cu fînă furată am făcut o turtă în care am pus multă sare.

Jumătate turtă am mîncat-o iar cealaltă jumătate am pus-o sub pernă. Apoi m-am uitat prin oglindă, m-am așezat în pat și am adormit. După puțin timp am adormit și am visat un tînar, frumos, cu părul negru și cu ochii negri.

Îmi aducea apă cu același uciol cu care am luat și eu apa din izvor. I-am dat cealaltă jumătate de turtă de sub pernă. El mi-a mulțumit și-a plecat. A doua zi cînd m-am trezit, jumătatea de turtă nu mai era sub pernă.

Încă trăiesc în acel vis frumos!

MĂRIOARA TIMIȘ
clasa a VI-a

Ana Veche

La nouă decembrie se sărbătorește la noi în munți Ana Veche. Dacă îți tai părul în ziua aceasta, se îngroașă și crește. Este bine să aduci muguri de burz, să-l pui în apă.

Să topești un grunț de unt și să torni peste muguri. Să te dai peste păr. Îți va crește frumos. Nimeni nu va avea părul ca tine.

Se duse cu mîncare la soțul său pe cîmp și împiedicîndu-se căzu și răsturnă toată mîncarea. Femeia, înrozită, se rugă la sfîntul soare să tîna de loc ziua ca ea să aibă timp să facă din nou de mîncare.

Doamne luminate, dacă vei ține ziua în loc vei avea jumătate din ce port eu în pîntec. Făcu mîncarea, o duse soțului, apoi se întoarse acasă și o lură durerile nașterii.

Născu un fecior frumos cu părul galben și înclîștat care, pe ce trecea timpul, se făcea tot mai mare. Într-o zi mama lui îl trimise la fîntînă după apă. Lîngă fîntînă stătea un om bătrîn. Îi zise băiatului:

— Să știi că jumătate ești al meu! Bătrînul scoase sabia și îl tăie drept în două. Luă jumătatea tăiată în brațele sale iar peste cealaltă jumătate suflă o dată și băiatul se întregi la loc.

Merse acasă și povesti mamei sale ce intimolare i s-a intimolat. Mama îi souse: — Nu te necăji, nu-i nimic. Așa sînt toți oamenii din lume, jumătate ai pămîntului și jumătate ai soarelui!

GABRIELA MIHALI
clasa a V-a

Povestire din Luer

Cînd am fost aproape de Luer, mașina gonea ca fulgerul. După mașină alerga de mult timp o hață de lup. Unul dintre ei reușise să se urce în lada mașinii și acum zădria cu eșecare sălbatică cabina. De departe se zărea o femeie făcînd cu mina „Dacă voi oprî, lupii ne vor sfîșia pe toți” se gîndi soferul.

Mașina trecu repede pe lîngă ea. Abia am zărit chipul femeii. Părea să fie o învățătoare care se ducea în vizită la un elev repetent.

Am ajuns în Luer și am povestit satului intimolarea. În mașină s-au urcat o multime de oameni și ne-am întors înapoi. N-am găsit decît cîmele învățătoare.

Se ducea să facă o vizită unui copil care stătea departe de sat și n-a mai dat de mult pe la școală.

CARMEN SOMEȘAN
clasa a V-a

Istoria, matematica și imaginația

A fost odată o luptă groznică între istorie și matematică. Matematicienii se tot lăudau că ei sînt cei mai viteji din vremea aceea. Arheologii se lăudau și ei că sînt cei mai puternici din vremea aceea.

Citirea, muzica, desenul, botanica și toate celelalte materii tăceau chitic și nu îndrăzneau de frică să spună că și ele erau foarte viteze. Iar istoria și matematica tot se dușmăneau între ele de multe mii de ani.

PETRU NERGHEȘ
clasa a V-a

Am prins un gînd

Mergînd către casă m-am întîlnit cu un gînd. Acest gînd era frumos. L-am luat în brațe și am plecat către casă. Cînd m-am văzut pînă în cu un gînd mai mare decît mine în brațe m-am întrebat:

— De unde ai gîndul acesta frumos? Decădat gîndul s-a prefăcut într-un om. Cînd au văzut asemenea minune, părinții mei s-au speriat și au fugit. Atunci omul s-a prefăcut din nou în gîndul de la început. De-atunci n-am mai vrut să mă despart de el și nici el de mine.

ILEANA TIMIȘ
clasa a V-a

Jocul cu soarele

Tot timpul soarele îmi zimbea numai și numai mie. Mă întrebam: de ce oare? Ziua stătea în fața mea iar noaptea se așeza pe hornul casei ca un cocor obosit.

În fiecare seară înainte de culcare îmi trimitea o rază care-mi cînta un cîntec. Într-o seară raza mi-a spus: — Te cheamă soarele să vii să ne jucăm. Nu pot să vin, sînt foarte ocupată.

— Dar dacă te roagă frumos? — Atunci o să vin. — L-am găsit minjit cu vopsele pe mîini și pe față.

Soarele m-a întrebat: — Știi să desenezi? — Sigur că da! Ce copil nu știe să deseneze? Atunci el mi-a dat o oglindă: — Uită-te în oglindă și desenează-ți chipul tău pe fața mea.

Iar el în timpul acesta și-a desenat chipul lui pe fața mea. De atunci, de cîte ori soarele este obosit de lumina sa multă, îl înlocuiesc eu iar el mă înlocuiește pe mine.

MIRELA MIHALI
clasa a V-a

nicolae sirius

Poem 2

Tu nu ești tu; sînt tot eu imi spunea tata

Fructele primăverii cîntau și nu tocmai ce spunea tata

Izvoarele speranței izvoarele ochilor spre un loc al rodului duceau

Privirea de-aș fi închis oare eu sau tata ar fi simțit?

Se vedea un fel de tină sferă o zi între două nopți și nici o lacrimă a singelui.

Rar cite un tunet de frunză de timp cădea; Cite un tunet de frunză de timp creștea.

Poem 3

În raze dulci de muguri se întorsese totul. Nu mai dormeam. Prin vechile unghere se sinucise umbra.

Focul cînta. Pleoape subțiri rotite își deschisese marea

și cîmpuri de simboluri dînd înțeles foșnirii.

Obicei de Anul Nou

Nol ne sulm pe acoperiș cu mașinile și de acolo intrăm în cer. Vedem cosmosul cum se rotește în jurul nostru. Trecem prin cosmos ca o privire prin geam.

Intimplare

Spre seară a vrut să coboare jos din cel mai înalt arbore din lume dar n-a putut. Atunci a deschis cartea, s-a așezat pe ea și a început să zboare în cosmos ca să vadă soarele, luna, stelele și alte minuni.

IOANA DANCI
clasa a V-a

Lumina luminilor

Se vedea parcă erau sute și mii de lumini aprinse care străluciau ca niște gînduri fantastice. Începură să se joace cu mine. Umblam dintr-un loc într-altul și parcă nu-mi venea să

MARIN SORESCU

Din spumă, Venera...

Ce alunecos e săpunul în baie, nu și se pare... Că face o cursă prea lungă!

Alit de lungă incit ajungi iar cu călcâiele înopoi

Și o piatră de polizor a lui nea Iie al Vetei

Ori cada e prea mare, ori eu prea obosit, ori am uitat

De stropirea din vișin, de mătura de nuiete

Calupul de săpun din papornă.

Data viitoare, domnule, te rog să te-mbarcezi cu mine

În aceeași cadă, să navigăm sub același prosop.

Eu o să apar din spumă ca Venera, sau cu un ochi închis

De usturime, ca amiralul Nelson la Termopile. Te rog, nu mă corecta tu pe mine!

Ah, corăbiile acelea cu pinze

Și ce frumos spintecau ele valurile! Ale vremii, desigur.

În spatele acelor ecrane fluturinde, umflate de vânt,

stăteau marinarii, ca la radiografie, de li se vedeau

cele mai pirateresti sentimente.

Ne-am născut tîrziu, acum subMarine.

Te plîmbi și nu te vede nimeni, în afară de peștii

Tarpilă. Te tarpilează unul,

Te mai tarpilează altul; Așa că în viață trebuie să faci în așa fel incit

să treci cit mai... „incognito”.

Na, că iar mi-a dispărut săpunul!

GHEORGHE TOMOZEI

Execuție

În fața plutonului și-a plutonierului, i-au palmuit peste obraz

cu-o legătură de praz. L-au bătut cu-o ulucă

din coajă de nucă, buzele de sărutare moi

l le-au cusut cu usturoi, fără dres, într-adins,

l-au exezat pe-un cactus deschis. Pe piatra de racle,

i-au spart capul, cu-o ceapă. Apoi, i-au bătut

chimion și cuișoare, la mîini și picioare,

l-au legat cu-o oță buricul ce se va rupe

cind va pleca dricul. Urechile i-au fost îndopate

cu pătrunjel de patruzprezece carate.

l-au dat să mănînce pe nas mîtrăgună

unsă cu lîună. Peste ochii de mură

l a-au pus Ochelari de sudură,

după care, i-au băgat picioarele

într-o căldare și l-au intenpenit

cu ipos și chit. În fața plutonului

și-a plutonierului, cu toate că era lemn,

și-a luat un angajament solemn,

să-mpartă pe din două gamela cu sentinela

Donei Isabella — cea mai frumoasă arătare

de la Bolintinul din Vale.

Niculae Alexandru-Vest

IDEI

Unii scriitori contemporani cred că-ar putea juca în filme istorice. Înfișarea și talentul dramatic potându-i recomanda pentru aceasta.

De exemplu, Damian Necula: cum l-ar mai juca și pe Bonaparte, faimosul corican? Iar Mircea Micu are ceva din Gîngis-Han, ca și Mircea Iorgulescu din Mihai Viteazul, Gheorghe Pituț ar putea fi Nero, dar și Baiazid, Ioana Crăciunescu are totul pentru a fi Cassandra, inclusiv profesionea de acrobată, Vasile Andronache ar fi potrivit în Petreache Lupu, iar (nu scriitorul!) Iulian Neacșu ar putea fi Ducele de Alba, Marius Vulpe e potrivit pentru Taras Bulba, iar Florin Puță pentru Ciubăr Vodă, Ar fi interesant Mircea Dinescu în Falusul Dimitrie, iar Maria-Luiza Cristescu în Maica Smara, Costică Georgescu în Bokassa I, Ioana Diaconescu în Madame de Pompadour, Tudor George în Dromichete, D.I. Suciianu în Clemenceau, Florica Mitroiu în Madame Sans-Gêne, și în orice caz, Aurel-Dragoș Munteanu în Metternich!

Regizorii de film români și străini ar trebui să reflecteze bine înainte de a-și face distribuțiile.

(ptr. conf. regizor de culise) Dumitru Dinulescu

TIC. NICOLAESCU

papodii

A douăsprezecea elegie, extazia

se dedică unui copil ce nu se va naște din neamul vestit al dedalizilor

lui Nichita Stănescu

cine pe cine mîncîcă el se apropie de el și întîlnește siera el mîncîcă o frunză dai are vederea aerului cine pe cine mîncîcă!

contemplant și iar contemplare e greu să închipi interiorul punctului omega fără omega e asimetric hai să fugim în hiperboreea în loc de degete imi cresc siera

cine pe cine respiră cu originea în zero cine sau ce?

Către Maciste și alții

lui gheorghe pituț

treziți-vă l trec sateliții cari rod lemnele urii și beliiți aprinde-l ar aerotermele

treziți-vă l trec sateliții nu-i omăgire, e un semn că nime n-are cap de lemn să umble numai cu muniții

ce facem iară azi homunculi de uraniu pe sub brazi și brazi e n-am dureri de craniu

treziți-vă l trec sateliții chiar pe deasupra noastră!

Gheorghe Daragiu

MODELE NEGATIVE

Tradiționala vitrină de curiozități și ciudățenii a „Atelierului Literar” nu poate lipsi nici în acest sfîrșit de an. Cititori și corespondenți o reclamă imperios, iar „colectia” deosebită de abundență a copleșit redacțional o împune, fără doar și poate. Publicăm, deci, în această pagină, o nouă colecție din cele mai bizare și mai insolite înjehbări de versuri primite la redacție, convingîți că pe lângă prilejul zîmbetului (atît de rar, de la o vreme), numeroșii corespondenți și ucenici ai „atelierului” vor avea, și în acest chip, cite ceva de învățat, în strădănta lor plină de aspirație către frumos. Do-rindu-le, lor și tuturor cititorilor noștri, o lectură agreabilă și semnificativă, le adresăm, în același timp, cordiale urări de bine și la mulți ani!

Schimbare

Pașul stăpînei doamne s-aude Fie Și privește chiorș Safe-ul îndulpiț Ce-l ascunde unealta.

Nici una nici alta Neputînd să-și scoată Unealta din Maia Telefonază în Maia Și schimbă unealta Cu alta.

Primitiv

M-am născut atunci de mult, În era preistorică, Am fost mai întii primitiv, Pentru ca mai apoi să ajung la capitalism.

Dar tot primitiv am rămas Și sint încă primitiv, Pentru că mă folosese de o viață primitivă.

Mai primitivă decît mine. M-am născut în virtul unui munte de nisip

Ce se scufunda în neant, M-am născut în gura unei balene ce fugea de casașoiți ei plini de rînlăte, M-am născut într-o zodie necunoscută

M-am născut atunci Cînd mai bine nu mă nășteam.

Contraste moderne

Spirit vine dela spir Dela fruct mucegăit, Dela frum de țigară, Vin doi turei și mă omoară.

Cîntecul meu este trist Ca suferința lui Crist... Inubia imi dă plăceri Cu diuim și cu vederi.

Asta-l aria de a scrie De a scrie poezia, Computerul o-a greșit Omul este istovit.

Și nu mai poate vorbi Ca Vasile Alecsandri, Să înlocui lumea din drum Ești om bun și ești neban.

Ce fel?... Mereu să te întrebă-ai tăi: „Cam unde crezi că e Petrov? De ce nu îți dai nici o față, Ce fel îți este ci de lov?”

Te bagă la călugărie și te întundă-n balamuc? — Și asta vreau ca să se știe că pe la nas ai încă muc!

Și: „să nu pui pe cap căciuță căci a spurcat-o un farmacist, care se scarpină la ceață și-n fața la se plîmbă trist!”

ION CRAIOVA

Rugină

Eu scriu ca să îmi vărs necazul Acelor timp de mori din întînit. Mă simt alurea, înreal... garajul Unui „Flat” uitat și ruginit.

La inima din geam lit-și volan Se zbate pana mea cea grîluite Ce-a ruginit și ea de-acum un an Precum Flăutului a lui bujie.

În mină string vitezel schimbătorul Ce lasă pe hirtie vers dulos Și-a gîi mi s-a-necat carburatorul Ce gîlîie din case curioș.

Nu știe... Nu știe gurita ta frumoasă domnișoară De cîte ori în vis te-am sărutat, Trece plină de dracl în fiecare seară

Pe lângă mine dînd din mîini interesanți, Atunci minos din cale-afară-și strig În șoapți și-ți dau cu tîlfa ca la bacanță, Dar inima în dragoste mi-o frig.

Cîci în mine nici o pornire nu mă surprind Cînd chipul ei sărutat de sloată și ger

Se face mal roșu ca roșu chiper. ȘERD HANIDUL

Geniul

Tu ești geniul ariel noastre și asta o știi și tu, în a ta prea scurată viață, în al tău prea scurt metraj.

Mi-o greu acum să spun, ce însemnă ale tale versuri. De bine lumea te vorbește, și în față și se închină.

Te s-au ridicat statuete și plăci comemorabile, după tine plîng frumoase fete și doamne respectabile.

Reintîlnire în parc

Pe bancă o fată sade Cu picior peste picior, Buzele în roș vopsite Și sufletul plin de dor.

Ea cu ochi în sus privește Vede luna cum răsare, Vede stele auroase Răsărînd în depărtare.

Trei flăcăi îl trec prin față, Merg alene pas cu pas, Cu ochi mari, la ea se uită Și zic încoți ps, pe l...

Ea cu ochi îl privește, Nici o vorbă ea nu scoate Și-apoi dă să se ridice Și se scoală în picioare.

Și cînd vrea ea să plece Ea aude fluterînd, Un volnic se ivește, Și în urma ei venînd.

El se apropie de ea... Și o la de subsoară Și amîndoi ei pleacă Și se aşează pe altă bancă!

VASILE PAUNESCU

ANDO

DANIEL IONESCU

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

ȘERD HANIDUL

Jonh

Al apărut în viața mea Iubire, care mult am plîns, Cu ochii dulci ce-mi suridea Și-n vis în brațe tu m-ai strîns.

Atrasă de inima ta Oh! dulce și caldă Iubire Doreș și vreau a te căuta Să-mi dai suprema fericire.

Te strig, te caut la disperare, Te văd așa ca și în vis Și după tine alerg mai tare Dar drumul este tare-nchis.

Iubite Jonh, camoară dragă, Răspunde-mi unde te găseș, Și inima ta să-mi ntelegă, Te vreau pe tine, te iubesc.

Nu știu ce taine ascunzi tu, Eu mă visez la pieptul tău, Că-l fi dușmanul meu sau nu Aceasta n-o știu eu, înacă!

Ești adorat de mine însă, Luceafărul meu tare drag, Cu o iubire-asa de strînsă Eu te visez mereu în prag.

Hai, trec tu orișice obstacol Și îndrăznește, -aiեսul meu, N-o să te dai tu în spectacol C-asa-l lăsat de D-zeu!

În vis eu simt mereu cu tine Și suspinînd la al tău piept Mă simt excepțional de bine De nici nu vreau să mă deștept...

Iubitul meu nigerian, Plectat-ai să-l lăsat suspin, În S.U.A. mereu speram La tine repede să vin.

Atrasă magnetic de tine, Doreș cit este viața mea Să fi în soțul pentru mine Căci altu-n lume nu aș vrea!..*)

Lucia POPESCU (suprașugiu)

*) Scriasă de mine pentru cel mult apreciat și dorit de bine, Jonh, de mine visat și-nlînit de mine în trenul accelerat de Cluj-Napoca, spre casă, pe ziua de 17 mai 1980.

Puține cuvinte am schimbat cu el, dar o forță magnetică atractivă tare mult m-a legat de acest Jonh.

Beul

Îi vezi lumina orbitoare Cu razele-i multiple Cum el ne luminează-n casă! Îi vezi cum se-nfierbîntă.

Dar mai apoi îl sîngi și iar Îl mai aprinzi odată În casa joul de lumini Ca fușgerul se-arată.

Și asta pînă într-o zi Îl mai aprinzi odată L-auzi pocnînd și mai apoi Se-nțunecă deodată.

Morală: Precum omu-mbîtrînește Tot așa becul pocnește!

ION DRAGOMIR

lui Moni

Să joci cu Oana o partidă de remi-pleire, pe culoar, și să îți zici că-l o Alidă Vail, găsită pe trotuar.

Te plîmbi cu ea puțin pe-afară și-o chemi niște după un zid... Și-aceasta-l duminică seară și zici că tralul și-e splendid!

S. ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

ȘI ALEXANDRU

atelier literar posta redacției

BERNARD I: Interesantă, confirmînd bunele perspective anunțate de paginile anterioare.

DAN DELAMARA: Sînt, probabil, lucruri mai vechi, exerciții „în stil clasic” (în umbra lui Eminescu, mai ales), care-și au, firește, utilitatea lor, dar care nu înseamnă încă lîvrea acelu „hîmbur” de care vorbim. În „Principiul oglinzii”, „Nu-a vremi de vers” se schitează tendința de ieșire din condiția epigonică, convențională, greu amenințată de monotonie și desuetudine.

D. OZOLIN: E adevărat că puzderia de concursuri și premii „de trei lulele”, improvizate prin toate ungherele țării, poate deruta, într-un caz sau altul, pe jumii care aspiră (întemeiat sau nu) la grațiile muzelor. Dar hotărîrea de a renunța, pe care ai luat-o, poate că nu e cea mai bună (desi, dacă vă puteți ține de ea, adică vă puteți lipsi de poezie, înseamnă că optiunea dv. a fost iluzorie, nefondată...). Mai chibzuit, ar fi, însă, înainte de a lua o asemenea hotărîre, să vă încredințați că ați făcut tot ce era necesar pentru a izbîndi (și, după cit ne-am dat seama, n-aveți încă temeiurile unei asemenea încredințări, pînă ce nu vă veți pune la punct cu studiile, pînă ce nu veți dispune de o cultură cuprinzătoare, temeinică, atît în domeniul specific al aspirațiilor dv., poezia, cit și în general). Motive pentru a întreprinde o asemenea acțiune serioasă și profundă (adică semnarea unor înzestrări literare) sîntem înclinăți să credem că există (le-am zărit, unorii, în manuscrisele anterioare, dar și acum, mai ales în „Versuri la drum de seară” și „Iniurări-turi” I). Snerăm ca, la întoarcerea acasă (dună lună absentă, care n-a fost decît în defavoarea aspiratiilor și preocupărilor dv. firești), să găsiți gin-

dul cel bun, dar și energia, ambiția și seriozitatea necesare unui asemenea proiect.

B. MARIAN: Cîteva pagini mai bune: „Voi nu știți”, „Vers”, „Poetii”, „Iarnă”, „Hamlet”.

GERMINIA ȘERCAU: Exerciții într-un gen aforistic, în general cam naive și cam inconsistente, cîteva dintre ele („Ochii”, „De ieri”, „Nevoia de miini”) cuprînzînd și unele elemente promițătoare. Să vedem ce mai urmează.

„VIZIUNE” — „ILUZIA”: Un plic cu mai multe pagini de manuscris, toate nescălate: două poezii („Viziune” și „Iluzia”) uscate, inerte, nesemnificative, niște fragmente dintr-un roman abandonat și niște „spicuri din jurnal”, nu prea concludente, scrise destul de neglijent, dacă nu chiar stingacii, dar cuprînzînd unele observații sesizante, semnificative și o lungă scrisoare, lucrul cel mai interesant și mai promițător, atît prin problemele și observațiile ei, cit și prin redactare, edeminiatică, inteligentă. Condeitl pare apt mai curînd pentru critică și eseu (poate și proză narativă), dar „descoperirea vocației” rămîne o problemă strict personală, implicînd, însă, o atitudine mai activă, mai stăruitoare, cumva mai sistematică (nimeni nu vă poate alcătui un „program” — cum cereți — care să vă orienteze și disciplineze căutările — firește, o ambianță de studiu, universitară

IDENTITATE ȘI COMUNICARE

Problema traducerilor este una dintre cele care semnifică punctul de vedere al unei epoci literare, în ceea ce privește configurația mai generală a tipului de gândire și a conștiinței artistice. Este important cum traduce, ce traduce și cum ecou produc în contemporaneitate echivalențele proprii ale unei opere cu răsunet universal. Într-o abordare fundamentală se referă la motivul pentru care alegi o anumită operă, precum și la felul în care o propui gândirii contemporanilor tăi de aceeași expresiune. Spunem aceasta deoarece motivul principal al întreprinderii unei traduceri nu pare a se afla în interiorul culturii naționale, iar nu în gloria pe care un produs artistic îl poate avea în afara noastră. Traducem ceea ce răspunde unei inclinații proprii și numai așa se explică faptul că opere celebre ajung să fie cunoscute la noi peste multe decenii după ce faima lor apusese pe alte meridiane. Ele primesc abia acum accentul semnificativ în aspirațiile noastre spre un anumit tip de expresie și spre o problemă artistică. Nu referim, astfel, la un anumit nivel de maturitate al conștiinței literare, mai puțin influențabilă de modele și neliniștea adeseori factice de pe alte meridiane. Desigur, nici o literatură, și nici o cultură în ansamblul ei nu poate și nu a trăit vreodată în izolare, dar configurația proprie este cea care decide asupra conținutului pe care îl primește relațiile culturale, precum și influențele reciproce. De altfel, se cunosc exemple când mai marea sensibilitate a unei literaturi străine, în ceea ce privește valori ce păreau minore la ele acasă, contribuie la lărgirea revelației a dimensiunilor reale în patria de origine. Ecoul avut de opera lui Poe în Franța, și mai ales traducerea lui Baudelaire, a condus la evidențierea excepționalei sale valori în fața publicului american. În secolul nostru, abia după traducerea lui Coindreau și prefața lui Malraux la Sanctuarul, importanța de romancier a lui Faulkner a devenit evidentă pentru cititorii săi de acasă. Nu vom continua lista exemplelor, este însă evident că cititorii francezi au fost mai puțin impresionați de lipsa de rezonanță a scriitorilor menționați mai sus în patria lor de origine sau chiar de ostilitatea criticilor în ceea ce-i privește pe Faulkner, pentru a se lăsa influențați numai de propriile aspirații, regăsite cu plenitudine în opera acestor doi mari scriitori aparținând unei alte literaturi. Exemplele aduse în discuție sugerează, de altfel, tocmai personalitatea unei culturi în receptarea valorilor artistice de pe un alt meridian, lipsa complexelor și a aservirii intelectuale cunoscute sub numele curent de cosmopolitism, adică prelucrare, fără discernământ, a unor modele propuse de curentii superficiali ai opiniei dintr-un anumit moment. Încă Eminescu sublinia faptul că această noțiune este lipsită de realitate: „Am susținut întotdeauna, că este-tinea cosmopolitismului este una ce nu există, și nu fîm inventivi în cestiuni al căror înțeles ar fi greu de definit pentru fiecare din noi. Poate că ar exista cosmopolitism — dacă el ar fi posibil. Dar el e imposibil. Individul care are într-adevăr dorința de a lucra pentru societate, nu poate lucra pentru o omenire, care nu nu există decît în părțile ei concrete — în naționalități (...) Cosmopolitismul e o simulațiune și nimic altă — el n-a fost niciodată un adevăr. Străinii care au interese personale în țara românească — de exemplu, vor simula totdeauna cosmopolitismul, pentru că, declarându-și adevăratele lor simțiri, ar putea să pericliteze interesele lor individuale. — State slabe cum era Germania în secolul al XVIII-lea, vor

simula cosmopolitismul, pentru a denigra tendințele naționaliste ale inamicilor lor tari. Cu un cuvînt: cosmopolitismul nu există decît ca simulațiune, ca făjarnicie. El mai e pretextul pentru lenea și indiferențismul celor care nu cunosc un alt scop în lume decît acela de a trăi bine”. În generația următoare marelui poet, un gânditor afirma de asemenea că individul cu sentimente cosmopolite sînt favorizati doar de starea de pseudocultură. Reflexul culturilor străine în conștiința proprie este în acest fel semnificativ pentru nivelul preocupărilor proprii și pentru adîncimea sentimentului de valoare. Literatura română a constituit întotdeauna mediul de afirmare a unor valori universale, atît prin problematică, cît și prin strălucirea

BALCESCU - portret de Ștefan Rămniceanu

expresiei. Cunoașterea lui Shakespeare, la începutul secolului XIX, punerea în circulație a unor traduceri din clasicul romanticismului și realismului francez, în aceeași perioadă; revelația marilor poeți și gânditori germani, o dată cu generația junimistă; impactul extraordinar al literaturii ruse, îndeosebi în cercurile semănătoriste și poporaniste; circulația incredibilă a poeziei lui Baudelaire sau Poe, în zeci de variante, una mai strălucită decît alta; pînă la edițiile de autor din clasicii literaturii universale, aparute în anii noștri, subliniază o preocupare adîncă, prin care spiritul românesc se racordează la liniile de forță ale celei mai ample umanități. Operele de referință sînt numeroase în acest sens, iar traducerile au devenit un bun cultural inalienabil al culturii românești, reprezentînd adeseori un nivel al limbii și problematicii sufletești fără de care o mare cultură nu poate exista. Este greu de imaginat cultura

germană fără traducerea lui Luther, după cum nici cultura noastră fără opera de echivalență a cărturarilor lui Șerban Cantacuzescu. Cu atît mai interesant este cînd opere ale unei alte spiritualități decît cea din țara noastră europeană fundamentală își găsesc o realizare atît de pregnantă într-o cultură națională. Este cazul, la noi, cu traducerea Iliadei de către Murnu, care fixează un nivel și un conținut al limbii române, într-un tipar artistic inalienabil. Exemplul opereii lui Murnu este interesant și prin faptul că traducerea sa nu este, de fapt, Iliada, în ceea ce privește adevărata, sau cum să-i spunem altfel, — față de textul grecesc. Am mai spus-o, este o Iliadă mallarmeană, mai semnificativă pentru preocupările poetice de la sfîrșitul secolului al XIX-lea. Geniul traducătorului, și nu poezia, a-l considerat astfel, s-a manifestat pe un tipar străin, cu toată forța neobișnuită care anima limba română în perioada ei eminesciană, într-un moment de maturitate fără precedent, o culme a eforturilor începute prin opera lui Budai-Deleanu și desăvîșite în Scrierile lui Eminescu. Abia în epoca noastră am putut vedea o Iliadă mai apropiată de originalul grecesc, cu o pregnanță deosebită a expresiei, o operă dintre acelea menită de asemenea să aibă ecou durabil, realizată de Sanda Iliescu și Radu Hîrșcu. Dacă genul aparține originalului, și osidria traducătorului, cum spunea odată I. V. Barbu, trebuie să recunoaștem că, de multe ori, tenacitatea și devotamentul traducătorului pot să reprezinte, de asemenea, dimensiuni ale genialității.

În dialectica subtilă dintre apetitul pentru universalitate și trăsăturile naționale ale culturilor, momente de dezechilibru apar și prin accentuarea particularităților nesemnificative. Ostentia este conducătoare la erori, ceea ce înseamnă soluția eforturilor culturale și îndepărtarea de la marile scopuri ale epocii. Într-un fragment din Jurnalul Claude Oberer: „Există lucruri care păstrează virtutea profundă, sfîntina lui umilă, decît atunci cînd nu sînt bîgate prea mult în seamă, atunci cînd au devenit trăsături acceptate fără efort. De exemplu, patria și familia. Iată de ce romancierii naționaliști și tradiționaliști sînt atît de respingători. Există la ei o curioasă înțelegere a faptului că interzic în mod profund. Dacă există un domeniu unde este esențial să nu poezi, precum și să nu glumești cu el, acesta se află aici. Să lăsam ostentia parvențiilor, națiunilor mai puțin dezvoltate. Tăcerea asupra la însăși: mare virtute”. Aceasta o spune un autor care a trăit în epoca de aur a literaturii franceze istorice și tradiționale, a cărui legitimitate națională este mai presus de orice controversă. Indiscutabil, imperialismul unei structuri particulare și extensia virtuților mărunte și regionaliste asupra unui larg domeniu al umanității, înseamnă transformarea culturii într-o afacere meschină, de capelă provincială. Cerul instelat se află deasupra tuturor. Măreția lui se adresează sufletului omeneșc într-o formulare care închide în particularitatea ei întreaga măreție a necuprinsului. Îngarării spunea într-un distih celebru: „M'illumino/D'immense”. Întreaga literatură și artă universală se răsfrînge în neliniștile și aspirațiile unei literaturi naționale, pe căile adeseori obscure ale unor eforturi ce și configurează cîmpul de forță la nivelul unei epoci întregi. Studiul acestor trăsături este la fel de semnificativ în anumite aspecte, ca și cel al eforturilor de creație originală, chiar dacă dimensiunile întreprinderii sînt de multe ori umbrite de factori exteriori, ca și de gloria factice a unor autori mai puțin însemnați. Într-o epocă despre care s-a spus că este o epocă de conștiință planetară, în orice caz definită de comunicații mai intense decît am putut contempla vreodată în istorie, este firesc să tentăm configurarea trăsăturilor unei literaturi și prin nivelul său de comunicare cu celelalte literaturi ale lumii. Capacitatea ei de cuprindere și de expresie la măsura problematicii și a posibilităților de realizare a umanității pe care o reprezintă.

Aurel-Dragoș Munteanu

Aspirația spre absolut

Urmare din pag. 1

tristețea și neliniștea lumii. Mesajul unui scriitor va vibra totdeauna, chiar cristalizînd datele unui destin advers, de fiorul participării, al adeziunii la tot ce este caracteristic umanității. Încetă de cunoaștere, înfiorată de taine, aspirînd spre absolut. Poetul este un contemplator capabil să treacă dincolo de limitele timpului și spațiului uman, pentru a pătrunde, cu antenele infinite sale sensibilități, în dimensiunile gigantice care determină un nou spațiu și un timp universal. Concluzia existențială este că atunci cînd lumiile dispar sub loviturile pe care le dă realitatea și rațiunea aspră care le smulge vîlul falacios, chiar atunci se poate constata permanența în străfundurile sufletului a unui Izvor consolator = posibilitatea de autocunoaștere, posibilitatea autocontemplării propriilor fîme, care leagă pe om de viața universală. Moartea iluziilor nu înseamnă și moartea inimii. Durerea, în structura ei de cristal, este o dovadă puternică a capacității afective, a trăirii intense. Negăția destinului contrariu cunoaște afirmația pozitivă a facultății umane de a simți, de a fi mlădioasă trestie rațională. Orice poet caută să ajungă la o concluzie umană relativă la imensa întrebare corelată cu existența durerii ca prim element, ca prim mobil al lumii. Poetul îndreaptă un extrem apel, o supremă chemare către întreaga umanitate, pentru a se ridica solidar împotriva trecerii pasive spre nemărginita morții. El poate evada din zona magică a solitudinii și a disperării, a visului izolat, pentru a căuta corespondențe în sufletele acelor care li sînt asemănători, invocă în numele solidarității care trebuie să-l strîngă lîngă prăpăstii infinite ale dispariției și misterului. Pentru că omul poate să fie și el o forță, o uriasă energie tensională, neînspăimîntat de materie, cunoscînd adevărul solemn al infinitului ei, al nesfîrșitului spațiului și timpului, al furtunilor cosmice. Îngădă care va lumina, niciodată stînsă, intermitența stea a speranței.

Orice poet, orice erou al gândirii, trebuie să transmită imaginea năprăznică de spaimă cosmică dar și miștigerea artei neliniștitei omeniri care se află în așteptare. Cunoșcînd adevărul, el are înalta răspundere, datorită de a-l răspîndi pe toate undele universului. Speranța nu poate fi niciodată doborâtă definitiv ca și demnitatea etică a omului care nu se lasă copleșit de legile adverse ale lumii.

Benone Șuvăilă: „Leagănul toamnei”

În românește de Gabriel Gafița

Colectivul redacțional al revistei „Luceafărul” mulțumește muncitorilor tipografici pentru contribuția pe care au adus-o în anul 1981 la apariția în bune condițiuni a revistei și le dorește, în prag de An Nou, multă sănătate și fericire. La mulți ani!

KLAUS RIFBJERG (DANEMARCA)

Printre scriitorii danezi care s-au impus în mod deosebit după al doilea război mondial, Klaus Rifbjerg (n. 1931) ocupă un loc de frunte datorită multilateralității sale și darului său de a stîrni controverse. A scris peste douăzeci de romane, mai multe culegeri de poezii, piese de teatru, scenarii de film și patru culegeri de versuri, editate la un moment dat și o revistă literară. El s-a impus ca unul din „tinerii furioși” ai literaturii danze postbelice, care s-au ridicat împotriva tradițiilor oficiale în literatură și s-au ocupat de orice inhibiție în scrierile lor. Volumul Konfrontation, din care face parte și poemul de mai jos, reprezintă contribuția semnificativă a lui Klaus Rifbjerg la fenomenul înnoirii limbajului poetic și a utilizării lui libere. (Autorului i-a apărut în 1979 și în românește, la Ed. Univers, romanul intitulat Anna (eu) Anna distins, la data publicării sale, cu Premiul Nordic, cea mai importantă distincție literară în spațiul scandinav.)

Benone Șuvăilă: „Leagănul toamnei”

Am fost invitați

Am fost invitați de statistici într-o viață medie să deschidem un număr foarte mare de uși, conserve genți, portofele, conturi în bancă să-nchidem un număr foarte mare de lucruri asemănătoare mai puțin conservele să mergem cu autobuzul, mașina, bicicleta, metroul, să uzăm pantofii să consumăm unt piine să jucăm ping-pong să câșcăm ne simțim ghiftuiți!

În pe dinăuntrul mașelor dintre greață

invitați înam cu foamea cîteodată uire a re. m prea ocupați isul ușilor.

du-ne la vremea cînd vom să pe trecerea pentru pietoni îngă trecerea pentru pietoni stopuri intersecții cu poliștiți .i sau cu poliștiți automați vsem deranjamente gastrintestinalne sub formă de ghiftuală absența foamei ne înjunghie cu o secreție bogată de acizi în stomac. Am fost invitați ca prin cunoașterea extensivă a vieții omenești

Luceafărul Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTA ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunteletă, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), Teodor Balș (secretar responsabil de redacție)

SYLVIA PLATH

Colosul

N-am reușit niciodată să te-adun cu totul, Fărîmițat, lipit și unit întocmal. Strigăte de cânt, grohăit de poroc și colodă de nerușinat

Ies din gura la mare. Eșii mai groznic decît un grajd. Poate te consideri tu însuși un arceol, Sului morții, sau vreun zeu sau altceva. Am trudit timp de treizeci de ani Pentru a îndepărta nămolul de pe giul tău. Nu sînt deloc mai înțeleptă.

Urcînd mîci în... Mă țîrșea o i... Pe pîmîntul bu... Pentru a înfrun... Pleșuvia, albi

Un cer albastru Se arculește de... În energie și... Osemintele tîc... În străvechea l... Ar fi trebuit s...

Pentru a crea... Nopțile mă gî... Din urechea ta... Cuprînzînd ste... Soarele răsare... Orelle mele s-a... Nu mă ascuți!... La debarcare!

Gradina Fîntînile au se... Parfumul morții... Perele se umflă... Un abur albastru

Te miști prin era peștilor, Secolul infumurat al porcelor — Cap, picior și mină Apar limpezi din umbră. Poveste

Privește aceste filigranuri, Aceste corane de acanță, Și cloara își lasă veșmintul. Moștenirea burliana albă, o arlipă de albină.

Doar sinuciderii, familie de lupi, Ore ale întinericului. Cîteva stele obosit Luminează deja cerurile. Păianjenul cu pinza lui

Traversează lacul, Viermii își uită obicirile. Pășări mici sosește, sosește Cu darul lor, la o naștere grea.

Trădare Pîntecul Fără zbatere teaca lui, luna Se scurge ea însăși din copac Ca niciunde să meargă.

Privește-tea mea este o mină fără linii Drumurile îngemănate într-un nod, Eu însămi nodul,

Eu însămi trandafirul pe care-l obții — Acest fildeș Pios ca țîpătul unui copil. Asemeni păianjenului, însăși ogîlzi, Credincioasă imaginii mele.

Scofînd doar sinez Gîstă-l, roșu-nlucecat! Și pădurea mea

Inmormîntarea mea. Și această colină și această Strălucire de cadavre.

In românește de Dora Scarlat

REVISTA STRĂIN

PRINTRE CELE mai prețioase... din Marea Britanie se numără o serie de... aceș și incunabile. Un document care se află la Public Record Office, purtînd data de 13 octombrie 1421, menționează pe un anumit Paul, conte al Valheim, căruia i-a fost plătită o sumă de bani. Acest document, precum și alte 217, cuprînzînd perioada 1427-1461, au fost publicate în 1964 de prof. Eric Tappo într-un volum intitulat „Documente ce privesc istoria României între 1427-1461”. O colecție importantă o constituie corespondența lui Edward Barton, ambasador al Angliei la Inalta Poartă în timpul domniei regelui Elisabeta I, mai cu seamă pentru că multe documente se referă la perioada domniei lui Mihai Viteazul. Corespondența lui Barton o înțelege mai corectă a epocii, a carierei politice și militare a domnitorului valah, dar fiind faptul că trimișii englezi sînt considerați observatori de primă clasă și succesori ai lui Mihai Viteazul.

INTRE MANIFESTARILE CULTURALE găzduite de Academia Internațională Burckhard s-a remarcat și aniversarea a 500 de ani de la nașterea celebrului arhitect și pictor italian Baldassare Peruzzi. La palatul Barberini din Roma s-au desfășurat solemnitățile datorate acestui eveniment, precum și cele ocazionate de primirea de noi membri ai acestui cunoscut for cultural. Printre oamniții de cultură și artă onorați și menționați de publicația „Il Corriere di Roma” (nr. 4727, sept. 1981) se află și pictorul teodor Băducan, care a primit diploma de membru academic al acestui cunoscut instituții internaționale.

UN ADEVĂRAT TEZAU de cărți rare a intrat de curînd în Biblioteca științifică a Universității estonene din Tartu. Printre ele, o carte care descrie călătoriile lui Cristofor Columb, editată în anul 1944, una dintre primele ediții ale Utopiei lui Thomas Moore, cărți tipărite de Ivan Fedorov, opere ale lui Galilei, Copernic, Newton, Lomonosov, etc. Tot acest tezaur a fost găzduit timp de un secol și jumătate în clădirea catedralei din localitatea Goethe. Depozitele bibliotecii sînt dotate cu dispozitive automate pentru menținerea unei temperaturi și umidități constante.

LA NAȘTEREA capitalei Keniei, va fi editată în curînd o monumentală istorie a Africii în opt volume. Lucrarea va cuprinde evoluția întregului continent negru din perioada preistorică pînă în timpurile moderne, și este rotund muncă, timp de cîțiva ani, al unui colectiv de 39 de oameni de știință din mai multe țări africane. Această mare istorie a Africii va fi publicată în limbile engleză și franceză. De asemenea, o versiune prescurtată a lucrării va fi tipărită în limbile arabă, swahili și alte limbi de circulație în Africa.

FESTIVALUL internațional al muzicii moderne

Pregătiri de iarnă

Urmare din pag. e 4-a

cu aceeași intensitate. Domnișoara fu absolut încântată de încrederea ce i-o acordă Maciste și miștigîndu-se aproape de cămară, mai lăudă o rudă de salam de Sibiu și după ce făcu un parchet îl așeză într-o punghă ale cărei urechi larچی le trecu cu greutate peste capul enorm al lui Maciste care, cu pungha atîrnată de gît, fu deus pe treptele de la intrare. Contrariu, alit de comportarea tubitel sale, el și de a motului aceluia strănu, tînușul se îmbracă la repezeală și mai avu timp, odată ieșit în stradă, să observe cum uriasul molan se întorcea la vilă după ce se descotorosise de punghă; îl văzu chiar sărînd pe peraxul ferestrei și dispărînd în întunecimul camerei din care el abia ieșise. Contrar superstitiei că întîlnirea cu astfel de ființe n-ar fi de bun augur, la capătul străzii Sabărităi oști un taxi din care tocmai coborau trei bărbăți veseli care-l salutară ca pe un prieten, deși nu-l cunoștea, urîndu-l drum bun și sărbători fericite.

SPORT Lumina subțire a visului

oată, se face de-o inserare și de Imoș Ajun, lerui ler, a fost odată o fetiță minunată. Un măr încuscrit c-un vișin (decadență vegetală) ședea falnic și drept în mijloc de vior alb și-nlucecat. Ne aflăm în insomnia de larguri de lemn înzăpezit a săniilor fugind. Se tot duc, se tot întorc, lunecă și se infundă, sparg un prag vioriu, strică o caligrafie, se confundă-n mituri și răsar în legendă, beau un cal și vind șorici, se izbesc în sorcovă, lerui ler și n-ai habar nici de ciine-ncolăcit, nici de lele largă-n poale, se ascund sub porumbare, o gherghină e lumina, trei inge-nunchieri, în vad, culmea-n cîntec e colindul și-n crăciun neliniștea, fumegă-n gorgane dropii, n-au nisipurile-altar- hei doamne, caii noștri și-au spart burta-n calendare... patru popii la lingurică, cinci ocale de otavă și iluzia că astăzi craii îmi răsar în tîndă, țînjind chipul lor de stele-n chipul meu de lud de-al' dată. Și-am venit să colindăm, lerui ler.

Lumina subțire-a visului. Sub ninsoare sînt un măr scăzut în cuvinte. Anul bun, care-a fost, leapădă podgorii de suspine. Un joc plin de

must, în fiecare capăt de uliță. În răs-pîntii se decide viscolul. Vuietul lui infundînd cărările și-necînd speranțele le e dat numai celor ce întorc spatele dușmanilor (cei mai mulți dintre ei sînt măcelari de hirtie), proștilor, caracudelor de omăt (vreau să zic că sînt și caracude ce se vor imaculate), naivilor și, de la sine înțeles, colindătorilor. Căci noi, cei ce trecem prin nămeți, ne prostim în noaptea colindelor într-o slava unui teritoriu unde nu a fost, nu este și nu va fi niciodată cunoscut cuvîntul crimă. Eu vin din viața Dunării — decembrie și ianuară, acolo, însemna dragoste, cîntece, vin, speranță și jurămint cu mina arsă de credință pe micul potop verde al grîului semănat într-o strachină. Piinea e un spic sub icooană. Iar noi sîntem po-vestea îngăduită (și nu de prea multe ori înțeleptă) a grîului.

La mulți ani! Voi frînge două fire de grîu verde în cînteca fiecărui om. Căci măcar prin naștere avem dreptul cu toții la o felie de piine și la un pahar de vin. Prin naștere avem dreptul la libertate. Încă o dată, la mulți ani.

Fănuș Neagu

REDACȚIA : București, Piața Școlii Nr. 1. Tel. 17 32 09 ADMINISTRAȚIA : Calea Victoriei Nr. 115. Tel. 50 74 96 ABONAMENTELE : 3 luni — 13 lei ; 6 luni — 26 lei ; 1 an — 52 lei Tiparul executat la : COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘCOLII”